

**Basın Duyurusu
17 Kasım 2014**

**BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin imzalanmasının 25.,
Türkiye tarafından Onaylanmasının 20. yılında;**

ÇOCUK VAKFI

TÜRKİYE ÇOCUK HAKLARI GÜNÜ BİLDİRİSİ Yayınlıyor

Her yıl kutlanan 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü nedeniyle Çocuk Vakfı tarafından açıklanan Çocuk Hakları Günü Türkiye Bildirisini bu yıl şair Atakan Yavuz kaleme aldı:

**DÜNYA ÇOCUK HAKLARI GÜNÜ
TÜRKİYE BİLDİRİSİ**

**ÇOCUKLARA EĞİLMEDİKÇE VE
SAYGI DUYULMADIKÇA...**

Atakan Yavuz

Bir zamanlar buradan çok uzakta yaşayan bir roman kahramanı arkadaşım vardı. Çocukluktan yeni çıkmış, yetişkinlerin dünyasının giriş kapısında dönsem mi, ilerlesem mi diye bocalayan bir kahramandı bu. O kadar yarenlik ettik ki onunla, sonunda ilk şiir kitabımı ona adadım. Bir rüyası vardı onun. Ucunda uçurumları gizleyen bir çavdar tarlasında koşup oynayan çocukları, uçuruma düşmeden yakalamak istiyordu. Tek hayali buydu. Adına dünya dediğimiz bu çavdar tarlasında çocukları uçuruma düşmeden yakalamak. Bunun ne kadar zor -ve değerli- bir iş olduğunu ise ömrünü çocuklara adanmış bir insandan, “Çocukların Dedesinden” öğrendim.

Şiirin bendeki varlık sebebinin dünyaya o ilk bakıştaki hayret duygusunu muhafaza etmek olduğunu düşünürken, bunun aslında dünyaya çocukların baktığı yerden bakmak olduğunu neden sonra fark ettim. Keza felsefenin de bilgiye muktedir olmak için değil özgürleşmek için ihtiyaç duymasının, bakışı yetişkinlerin “öğrenilmiş çaresizliklerinden” kurtarıp çocukların bakışıyla aynı hizaya getirmek demek olduğunu anladım. Şiir muhayyile üzerinden, felsefe ise sorduğu sayısız soru üzerinden rol devşiriyordu çocuktan. Laboratuardaki bilim adamı merak ile tecessüs arasında salınarak yapıyordu bunu; hakikat arayıcısı hafifleyerek yapıyordu. Bugün bedenimizle beraber ruhumuzu da kıvıldatan metinlerin, insanlığa hediye edilmiş önemli buluşların başarısını çocuğa ait dile, bakışa, hayrete, samimiyete, hesapsızlığa ve cesarete temas edilebilen o mucizevî anlarda aramalı. Yetişkinlerin önemsiz gördüğü

hayal gücü, saçma addettiği sorularla ışyan o mucizevî anlarda... Ayaklarımızı yerden kesen ne varsa çocuklardan ödünç kanatlarla yapılıyordu işte.

Aşağıdaki kısa metin dünyanın en zor işlerinden biri olan, bir yetişkinin dünyaya çocuğun baktığı yerden bakma denemesi, bir bakış talimidir bir yanıyla. Çocukluğa doğru bir yolculuk, insanın yazgisına yetişebilmesi için yapılan bir hafifleme girişimidir:

Sizde büyüdükçe küçülen bir şey var ağabeyler, ablalar. Hızlandıkça azalyorsunuz, zenginleştikçe yoksullaşıyorsunuz. İşin tuhafı, bunu fark etseniz de sebebini soramayacak kadar meşgul görünüyorsunuz. Binalar yapıyorsunuz, göğün kalbi kırılıyor. O binalarda, ışığın gönlünü almadan geçiyor günleriniz. Sadece devasa yapılara, büyük rakamlara, kariyer dediğiniz mutsuzluğa adanmış ömürlere hayret ediyorsunuz. Bin bir gayretle etrafınıza yığdığınız eşya sizi koruyamayacak kadar kırılın. Bütün çıkış yollarını bu eşyalarla dolduruyorsunuz. Rüzgâr sizi özlemiyor artık, çünkü onu dinleyebilecek o ortak dili çoktan unuttunuz. Çok dalgınsınız ve çok düşünüyorsunuz. Düşünceleriniz artık gözlerinizi perdeleyecek kadar sarkmış saçınızdan alnınıza. Bu dalgınlık perçemi, büyük ve güzel olan ne varsa perdeliyor. Her yere güvenlik şeritleri, güvenlik görevlileri koyuyorsunuz ama güven duygunuz giderek azalıyor. İlginçtir, kurumlara, uzmanlara hala ziyadesiyle güveniyorsunuz. Çocuklarınızı kurumlara, ruhunuzu uzmanlara teslim ederken en ufak bir şüphe bile duymuyorsunuz. Kurumlarınızda adına kitap dediğiniz küçük küçük kutular var, onlarla giderek hayattan kopuyorsunuz, yaşama sevinciniz de elden gidiyor bu arada. Sürekli sevgiden bahsediyorsunuz ama sevmenin ön şartlarını yerine getirme konusunda hep yan çiziyorsunuz: Göz göze gelmek, dokunmak, vakit ayırmak. Ev dediğiniz o kutulardan ne kendi şarkılarınız, ne de kendi sevgi sözleriniz duyuluyor; başkasının şarkıları, başkasına ait sevgi sözleri kuru, kupkuru klavye tıkırtıları arasında kaybolup gidiyor. Varlıklı olmakla var olmak arasındaki farkı çoktan unuttunuz. Çabaladıkça daha yorgun, daha solgun, daha da iki büklüm oluyorsunuz. Arabalarınız uçan halılardan bile daha hızlı. Kelimeleriniz Saba Melikesi'nin tahtından daha çabuk yer değiştiriyor. Yine de vakit darlığından şikâyet ediyorsunuz. Bunda bir tuhafılık yok mu? Göğe, şimşeğe, atoma hükmediyorsunuz ama kendinize, ruhunuzdaki o küçük, karanlık lekeye hâlâ hükmedebilmiş değilsiniz. Suya ve dağlara hükmediyorsunuz ama dünya hâlâ adaletsiz bir yer. Yoksulluğa, savaşımlara, kıyımlara hükmedemiyorsunuz. Arzu ettiğiniz şeyler yeterince şeffaf değil, sahip olduklarınız ise itimat vermiyor size. Tabiatı evlerden, bahçelerden, şehirlerden sürgün ettiniz. Şimdi de geri çağırıyorsunuz. Tabiatı yenerken fikrini sormamıştınız, geri çağırırken de sormuyorsunuz. Birlikte yaşama fikri ise aklınızın ucundan bile geçmedi. Her gün aynı şeyleri, aynı ciddiyetle yapıyorsunuz. Adına meslek dediğiniz bu uğraş mı farklı olana tahammül bırakmıyor sizde.

Bütün bunlardan sonra çocukların eğitimi, yetişmesi konusunda planlar yapıyorsunuz: Gelecek planları. Oysa çocuk tek bir zaman kipi kullanır: Şimdi. Bu da yürek kipindedir.

Şimdi o devasa yapıların içinde çocuklar üzerine yaptığımız bütün gelecek planlarını, uzmanlık kibirini, kalın kitapları, adına bilim denilen dayatmaları, pedagojik soğukkanlılığı bir kenara bırakalım. Dışarı çıkalım, açık alana. Bütün o unvanları, makamları, Google'ı, zeka testlerini, karmaşık analizleri, istatistikleri rafa kaldıralım, kravatlarımızı gevşetelim. Hep kısa yolu tercih ettiğimiz için kaybolmamıza sebep olan navigasyon cihazlarımızı kapatalım. Kalbimizin sesini bastıran akıllı telefonları sessize alalım. Bize başka dünyalardan yeni ve umutlu haberler getirmeyen televizyonların sesini kısıalım. Bu defa eğitmek, şekil vermek, aydınlatmak için değil, hatta babacan bir tavırla dinlemek için de değil; neyi kaybettiğimizi

hatırlamak için varalım çocukların yanına. Bir kez de öğrenmek, aydınlanmak, gerçek kayıplarımızın çetelesini tutmak için varalım onların yanına. Otomobilden inelim, yürüyerek gidelim şiirin ve felsefenin, bilgeliğin kaynağı olan çocukların yanına. Onlardan öğrenilecek, kendimizde ise unutulacak çok şey var.

Tam da buradan baktığı için hikmeti bulmuş bir Bilge Dede ne güzel ifade etmiş: *“Onlar sizin çocuklarınız değil; kendi yolunu izleyen hayatın oğulları ve kızları.”* Bizim mülkümüz değil misafirimiz onlar. Çocuklara eğilelim, saygı duyalım ve onları iyi ağırlayalım. Öyle ki yetişkinliğin eşiğinden korkmadan, büyük bir cesaretle atlayabilsinler. İnsanlığın yükünü alsınlar, evrenin gözündeki çapakları temizlesinler. Biz “iyi bir yay” olalım sadece. Okun dimdik gitmesi için emek verelim, gideceği yeri ise onlar belirlesin. Bizim düştüğümüz yerden daha aydınlık ve yaşanılabilir bir yere ulaşacaklardır. Buna inanın.

Atakan Yavuz

1974 doğumlu. Amasyalı. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nden mezun oldu. Kunduz Dersleri ve Bakış Talimi adlı iki şiir kitabı var. Haftalık Gerçek Hayat dergisinde düzenli olarak denemeler, muhtelif edebiyat dergilerinde şiir ve şiir üzerine yazıları yayımlanıyor. Hata Günlüğü adlı deneme kitabı yayıma hazırlanıyor. İstanbul’da yaşıyor.

